

نماز جمعه و سند چشم انداز

مجلس شورای اسلامی ایران

معاونت فرهنگی

سمینار سراسری ائمه جمعه کشور (۱۳۸۶: تهران)

نماز جمعه و سند چشم انداز.

تهران: شورای سیاست گذاری ائمه جمعه، معاونت فرهنگی، ۱۳۸۷.

۱۲۸ ص.

نماز جمعه -- ایران

ایران -- آینده نگری -- کنگره ها

شورای سیاست گذاری ائمه جمعه، معاونت فرهنگی

۱۳۸۶ سن ۸/۵/۱۸۷ BP

۲۹۷/۳۵۳

۱۵۸۰۵۴۲

عنوان کتاب: نماز جمعه و سند چشم انداز

ناشر: معاونت فرهنگی شورای سیاست گذاری ائمه جمعه

ویراستار: محمد جواد حسین پور

صفحه آرا: سید محمود نوربخش

شمارگان: ۱۰۰۰

آدرس: تهران - خیابان جمهوری اسلامی - خ شهید کشور دوست - ک عطارد - پلاک ۴

صندوق پستی: ۱۳۱۶۵/۱۴۱

تلفن: ۶۴۴۱۲۲۰۹

فهرست

۹	مقدمه
۹	سند چشم‌انداز، فرصت‌ها و فراست‌ها
۱۱	بعد از امام
۱۲	سند چشم‌انداز
۱۶	سند چشم‌انداز بیست ساله در کلام رهبر فرزانه
۱۷	رسیدن به عدالت
۱۷	حرکت به سمت قله
۱۸	شرف و آبرو، مصونیت و امنیت
۱۹	عزم و اراده و پیشرفت
۱۹	توجه به اصول نه فروع
۲۰	اهداف واقع بینانه
۲۱	هدایت روحانیت
۲۲	رعب ستیزی و رشد آفرینی
۲۲	رسالت جوانان
۲۳	وظایف دانشگاه
۲۴	مسئولیت قوای سه گانه
۲۴	مدیریت کارآمد و با نشاط
۲۵	تنظیم زیرساخت‌ها
۲۶	جایگاه شایسته ملت ایران
۲۶	توانایی براساس ایمان
۲۷	پرهیز از شتابزدگی
۲۸	کار حساب شده
۲۸	واقعیت‌نگری
۲۹	امیدواری و آینده‌نگری
۳۰	تحول آموزش و پرورش
۳۱	نقشه جامع علمی
۳۱	رشد کمی دانشگاه‌ها

سیاست‌های رهبری	۳۱
نیاز به بسیج	۳۲
جهت برنامه‌ریزی‌ها	۳۳
مسئله فرادولتی	۳۴
سهام نماز جمعه در تحقق سند ملی چشم‌انداز	۳۶
حجت‌الاسلام والمسلمین تقوی	
رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه سراسر کشور	
وظایف و اختیارات رهبر	۳۸
ضرورت برنامه‌ریزی	۳۸
سیاست‌های کلان و آرمان‌ها	۴۰
ویژگی سیاست‌های کلی	۴۱
سند چشم‌انداز	۴۱
پیام‌های سند چشم‌انداز	۴۳
محتوای سند چشم‌انداز	۴۴
رسالت امامان جمعه در تحقق سند چشم‌انداز	۴۵
وظایف امامان جمعه در قبال سند چشم‌انداز	۴۷
شیوه‌های تحقق سند چشم‌انداز	۴۸
روش‌های انتقال مفاهیم ارزشی سند به حوزه فرهنگ	۵۰
مهندس مرتضی نبوی	
مقدمه	۵۱
سیر برنامه‌ریزی راهبردی	۵۱
راهبرد یا استراتژی	۵۳
روش ارزیابی متوازن	۵۳
فرهنگ‌سازی سند چشم‌انداز	۵۵
ویژگی واژه‌های سند چشم‌انداز	۵۶
نهادینه‌سازی اقتصاد اسلامی در سند چشم‌انداز	۵۸
حجت‌الاسلام والمسلمین مصباحی مقدم	
مقدمه	۵۹
جایگاه اقتصاد اسلامی در سند چشم‌انداز	۶۲

۶۶	پیوستگی حزم و عزم در سند چشم‌انداز ابوالقاسم یعقوبی
۶۸	آینده بینی و دوراندیشی
۶۹	حزم و عزم
۷۱	حزم و عزم از نگاه پیشوایان معصوم
۷۲	عزم در قرآن
۷۶	فردایی شکوهمند در سند چشم‌انداز
۷۶	رسیدن به قله
۷۸	علم و عقل و عزم
۸۰	سهام نهاد نماز جمعه در تحقق اهداف فرهنگی سند دکتر علی آقا محمدی
۸۱	مقدمه
۸۲	مبانی توسعه
۸۲	ثروت نامحسوس
۸۳	وظیفه ما در قبال سند چشم‌انداز
۸۳	عواقب کوتاهی در اجرای سند
۸۶	نقش خطبه‌های نماز جمعه در اداره امور عمومی کشور دکتر محمد اسماعیل انصاری
۸۷	چکیده
۸۸	مقدمه
۸۹	اهداف تحقیق
۸۹	مدیریت و اداره امور عمومی جامعه
۹۰	نگرش سیستمی در مدیریت
۹۴	نقش نماز جمعه در فرآیند تصمیم‌گیری اداره عمومی
۹۵	راهکارها
۹۷	نمونه‌های تأثیرگذاری خطبه‌ها بر اداره امور کشور
۹۹	منابع و مأخذ
۱۰۰	مهندسی فرهنگی در چشم‌انداز بیست ساله مهدی ابوظالبی یزدی
۱۰۱	مقدمه
۱۰۲	مهندسی فرهنگی
۱۰۳	چشم‌انداز بیست ساله

نگاه فعال و آینده‌ساز	۱۰۳
برنامه‌ریزی جامع‌نگر	۱۰۴
الزامات و راهبردها	۱۰۵
جایگاه نماز جمعه در افق ۱۴۰۴	۱۰۶
تربیت نخبگان برای امامت جمعه	۱۰۷
ایجاد مجتمع‌های فرهنگی در مصلها	۱۰۹
ترویج فرهنگ نماز جمعه و جماعت	۱۱۰
فرآیندسازی اجرایی سند در حوزه فرهنگ	۱۱۲
دکتر احمد توکلی	
مقدمه	۱۱۳
الزامات نظم موجود جهانی	۱۱۳
شرط تحقق سند چشم‌انداز	۱۱۴
نظام فرهنگی ترسیم شده در سند چشم‌انداز	۱۲۰
حجت‌الاسلام والمسلمین اختری	
تعریف نظام فرهنگی	۱۲۱
تعریف فرهنگ	۱۲۱
تاریخچه مهندسی فرهنگی در جهان	۱۲۲
تعریف سند چشم‌انداز	۱۲۳
عوامل برتری در سند چشم‌انداز	۱۲۴
شرط عملی شدن سند چشم‌انداز	۱۲۷
انتظار رهبری از سند چشم‌انداز در حوزه مسائل فرهنگی - اجتماعی	۱۳۰
حجت‌الاسلام والمسلمین دری نجف آبادی	
مقدمه	۱۳۱
تبیین واژه‌های سند چشم‌انداز	۱۳۱
فرصت‌ها	۱۳۳
نقش ائمه جمعه در تحقق سند چشم‌انداز	۱۳۴

سند چشم انداز، فرصت ها و فراست ها

انقلاب اسلامی فرصت طلایی و تاریخی بود که با فراست امام خمینی (ره) و درایت و کیاست یاران او و همت و استقامت مردم مسلمان به پیروزی رسید. امام، به حق آن را تحولی الهی و نفعه‌ای رحمانی نام نهاد و همگان را به حراست از دستاوردهای آن دعوت و وصیت کرد. موضع‌گیری‌ها در برابر این نعمت بزرگ انقلاب، گوناگون بود که می‌توان آن‌ها را در سه محور نشان داد:

الف: فرصت سازان

ب: فرصت سوزان

ج: فرصت طلبان

اصحاب و یاران امام و انقلاب، با جدیت و تلاش همراه با عشق و انگیزه و ایمان، از مولود مسعود انقلاب اسلامی به شایستگی حفاظت نمودند و برای رویش و رشد این پدیده نوظهور و این نهال نوبر آمده، از تمام فرصت‌ها استفاده بهینه کردند و آنچنان پیش رفتند که تهدیدها را هم به فرصت تبدیل نمودند و ریشه‌های این شجره طیبه را با تدوین قانون اساسی، مستحکم ساختند و شهیدان، در روزها و ماه‌های آغازین انقلاب اسلامی نیز این ریشه‌ها را عمق و گسترش بخشیدند و به خوبی آن را آبیاری نمودند.

اصل حدوث و وجود انقلاب اسلامی و تثبیت ارکان آن و نیز تعمیق اهداف و آرمان‌های آن، فرصت استثنایی و بی‌نظیر و بی‌بدیلی شد که برخی آن را «حادثه

قرن» و بعضی «زلزله عصر» نامیدند. این فرصت، بستر و فضای امید را در بین مسلمانان فراهم ساخت و انسان‌های مرعوب و وابسته را غافلگیر کرد و دشمنان را به واکنش وا داشت.

از این رو، خودفروختگان داخلی و نیروهای غیرخودی که سوگمندان در بدنه انقلاب و نظام اسلامی نیز نفوذ کرده و به مدیریت جامعه دست یافته بودند، نه تنها از این فرصت به شایستگی بهره نبردند بلکه با کم‌کاری و کندکاری و سازشکاری فرصت‌های مهمی را از دست دادند و فرصت‌سوزی کردند.

اندیشه‌های ملی - مذهبی و سیاست‌های گام به گام دولت موقت و امیدوار ساختن استکبار جهانی به سقوط نظام نوپای دینی، زمینه‌های پرارزش را از ما گرفت و کار به جایی رسید که سفارتخانه تبدیل به جاسوسخانه شد و اگر نبود درایت امام و همت جوانان غیرتمند و دانشجویان خط امام، همه چیز به غارت می‌رفت.

در این میان، عده‌ای به فکر جمع غنیمت افتادند و فرصت‌طلبی کردند و از پشت به نظام اسلامی خنجر زدند و به عنوان ستون پنجم و باراه‌اندازی جریان نفاق در قالب جهاد و مجاهدین، سرمایه‌های انسانی و ملی این ملت را گرفتند و با دشمنان انقلاب اسلامی همدست و همراه شدند و دست به ترور شخص و شخصیت زدند و خسارت‌های جبران‌ناپذیری را بر این مردم تحمیل کردند.

استکبار جهانی با توجه به فضای به وجود آمده، به فکر براندازی نظام نوپای جمهوری اسلامی افتاد و با به راه‌انداختن جنگ تحمیلی در صدد از بین بردن این معجزه قرن و این پدیده معنوی و الهی برآمد.

امام راحل با فراست، کیاست، فطانت و درایت، همه این تهدیدها را تبدیل به فرصت کرد و موانع را از سر راه برداشت و با یک دهه مقاومت ایشان و امت و دفاع هشت ساله غیرتمندان این مرز و بوم، اصل و اساس نظام اسلامی تثبیت شد و امید دشمنان به یأس گرایید.

بعد از امام

پس از انقلاب، همه تیرهای دشمنان به خطا رفت و همه ترفندها و توطئه‌ها ناکام و ناتمام ماند، فقط یک روزنه امید برای دشمنان قسم خورده نظام اسلامی وجود داشت و آن هم رحلت بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و خلأ رهبری پس از ایشان با توجه به شرایط سیاسی و اجتماعی آن زمان بود. این تهدید هم با هشجاری خبرنگاران ملت، تبدیل به یک فرصت طلایی دیگر شد. با انتخاب حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای به رهبری نظام اسلامی پس از امام، فصل دیگری در روند انقلاب اسلامی آغاز شد، در عین سوگواری در فراغ امام، فجر دیگری پدیدار شد و نشاط و امید در مردم به وجود آمد. فردی سکاندار این کشتی شد که خود از سازندگان بزرگ این کشتی نجات به شمار می‌رفت، کسی ناخدای آن شد که در تمام مراحل پیش و پس از پیروزی، همراه امام و همگام با او به شایستگی گام برداشته و از امتحان‌ها سرافراز بیرون آمده بود.

این پدیده جدید ضربه‌ای دیگر بر پیکر استکبار جهانی و ایادی و دست‌نشانده‌های داخلی آنان وارد ساخت و حرکت انقلاب اسلامی نه تنها کند نشد، بلکه شتاب بیشتری گرفت و افق‌های جدید و نوینی را به روی جهانیان گشود. دوران سازندگی و تثبیت، همراه با تداوم ارزش‌های انقلابی و اسلامی، زیر نظر رهبری با فراست و فقهی با درایت و سیاستمداری با دیانت آغاز شد. این بزرگمرد با همت بلندی که از امام آموخته بود، افق‌های دور دست و چشم‌انداز نظام اسلامی را وجهه همت خود ساخت و با فراهم ساختن زیرساخت‌ها و میدان دادن به کارشناسان متعهد و تشویق جوانان و ترغیب دانشگاهیان و تکریم حوزویان، از آنان خواست که پا به رکاب در وسط میدان قرار گیرند و با روحیه بسیجی و جهادی عالمانه و عاقلانه و عازمانه، به طراحی سند چشم‌انداز بیست ساله بپردازند و چارچوب رسیدن به ایران برتر براساس توانایی‌های دینی و توانمندی‌های ملی را تدوین نمایند.

سند چشم‌انداز

استراتژی یک جانبه‌گرایی آمریکا پس از فروپاشی شوروی، برجسته کردن تفکر «لیبرال دموکراسی» و شتاب بخشیدن به این تفکر پس از حادثه یازده سپتامبر، لشکرکشی‌های جسورانه استکبار به افغانستان و عراق و دخالت‌های پیدا و پنهان آنان در لبنان و فلسطین، نشانگر ناراحتی و ناآرامی آنان از تئوری انقلاب اسلامی در موضوع مجاهد پروری، نخبه‌پروری و روحیه جهادی به‌شمار می‌رود.

از این رو، هر از گاهی با تحریم و یا با تهدید، ایران اسلامی را هدف قرار داده و می‌دهند و با توجه به موقعیت برجسته «ژئوپولیتیکی» ایران و نیز توان علمی مردم که میانگین سن و سال مهندسین جوان آن سی سال می‌باشد. یعنی به بارنشستن اندیشه‌های امام و انقلاب اسلامی، آنان را به این تفکر واداشت که میدان و مجال اندیشه و پرواز علمی را بگیرند و با کمال وقاحت و پُرویی ما را از حق مسلم خود در زمینه انرژی هسته‌ای باز دارند و این جریان را با تمام توان دنبال کردند.

مقاومت دولتمردان و حمایت همه‌جانبه مردم، این امید دشمنان را نیز به یأس کشاند و این تهدید هم به فضل الهی به فرصت تبدیل شد و ایران اسلامی، سیاست فعال در مسائل بین‌المللی و جهانی، اقتدار شایسته خود را باز یافت و آن را تثبیت کرد و پنجره گشوده به آسمان را به روی همه انسان‌های فضیلت‌دوست گشود و ایدئولوژی الهام‌بخش خویش را در معرض نمایش و داوری جهانیان قرار داد.

روح و حقیقت سند چشم‌انداز این است که ما می‌توانیم براساس آنچه داریم از منابع انسانی و طبیعی استفاده بهینه نموده و روی پای خود بایستیم.

مقام معظم رهبری با ابلاغ سند چشم‌انداز بیست ساله به همه دست‌اندرکاران نظام اسلامی رسالت همگان را این چنین تبیین نمودند:

«بایستی این سند در ذهن همهٔ آحاد جامعه کاشته شود... همه گروه‌های

دولتی و غیردولتی، احزاب، جریان‌ها، همه باید در جهت سند فعال شوند.

این سند باید تبیین و تشریح شود، مستندات این سند باید به اطلاع مردم

برسد و حالت کاربردی آن ملموس گردد.»

حرکت به سوی قله و به سوی نهادینه شدن ارزش‌های انقلاب اسلامی، جوهره روح سند چشم‌انداز است و تنظیم و ابلاغ این سند، گامی بزرگ در روند توسعه مادی و معنوی ایران اسلامی بشمار می‌رود. هر نهاد، حزب و گروهی باید سهم خود را در تحقق سند چشم‌انداز تبیین و تعیین نماید، از حالت روزمره‌گی و حرکت‌های مقطعی و دیمی بیرون آمدن و رویکرد راهبردی در مجموعه‌ها ایجاد کردن، یکی از رسالت‌های همگانی خواهد بود.

در این میان، سهم نهاد امامت جمعه و وظایف امامان جمعه در تحقق و عملیاتی ساختن سند چشم‌انداز، موضوعی است که شایسته است با امعان نظر و آینده‌نگری و حزم و روشن‌بینی به آن پرداخته شود. زیرا ما بر این باوریم که ایرانی‌ها امروز به کمتر از اول بودن قانع نیستند، گرچه این راه دشواری است اما هنر آن است که راه‌های نارفته را فتح کنیم و با پیدا کردن راه‌های میان‌بر، خود را به قافله علم و تکنولوژی روز برسانیم و افزون بر کسب دانش به دانش‌زایی برسیم و این آرزو با توجه به توانمندی‌های ملت و با نادیده گرفتن تهدید و تطمیع دشمنان و مرعوب نشدن و با توکل بر خدا، آرزویی واقع‌بینانه است «فراموش نکنیم در کنار این تهدید، فرصتی ناب برای ما وجود دارد. در کنار این فرصت باید گفت از نظر داخلی نیز ما در دوره‌ای خاص از تاریخ سرزمینی ایران به سر می‌بریم، جان فرهنگ ما با روح اسلام کامل‌ترین دین الهی، پیوندی عمیق دارد. اسلامی که حامل زیباترین معارف آسمانی است و نزدیک‌ترین راه رسیدن به تعالی را نشان می‌دهد...

مجموعه این فرصت‌ها و قوت‌ها، به ضمیمه نصرت‌الهی که بارها آن را به چشم خود دیده‌ایم، زمینه حرکتی برای ملت ما فراهم آورده که می‌توان با توکل به خدای سبحان و تکیه بر مردم و در سایه همدلی و وحدت همگانی، جهشی بلند در راه توسعه ایران برداشت. امکانات و توانمندی‌های ایران امروز اگر جذب و هدایت شوند، حتی تهدیدها را هم می‌توانند به فرصت تبدیل کنند و جهشی بلند در ارتقای مادی و معنوی کشور بردارند.»^(۱)

یکی از عوامل هدایت که ابزار عمومی و همگانی در اختیار اوست، نهاد نماز

جمعه است. امامان جمعه، با در اختیار داشتن تربیون عمومی و مخاطبان گوناگون و میدان‌های فرهنگی و مردمی، می‌توانند به خوبی هدایت‌کننده مردم و مسؤولان به‌سوی تحقق سند چشم‌انداز و عملی ساختن این آرمان بلند دینی و ملی باشند. انتظار از امامان جمعه آن است که به عنوان سربازان ولایت در خط مقدم اطلاع‌رسانی و مستندسازی سند چشم‌انداز بیست‌ساله قرار گیرند و فضای حرکت به‌سوی قله و ایران برتر را فراهم سازند و این آموزه قرآنی را که می‌فرماید:

«وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

و سست نشوید و غمگین نگردید و شما برترید اگر ایمان داشته باشید.»^(۱)

را مهندسی فرهنگی نمایند و با دعوت مردم و جهانیان به سوی تعالی و پیشرفت، این دعوت الهی را بازخوانی کنند که:

«قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَ لَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَ لَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

بگو ای اهل کتاب! بیایید به سوی سخنی که میان ما و شما یکسان است که جز خدای یگانه را نپرستیم و چیزی را همتای او قرار ندهیم و بعضی از ما بعضی دیگر را غیر از خدای یگانه به خدایی نپذیرد.»^(۲)

آنچه در این مجموعه می‌آید، حاصل نشست کارشناسانه برخی از شخصیت‌های فرهنگی و سیاسی است که در گردهمایی گروهی از امامان محترم جمعه در سال ۱۳۸۷، ایراد شده است. امید است در گشودن افق‌های جدید در مقوله سند چشم‌انداز، مفید و راهگشا باشد.

معاون فرهنگی